

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce

Student: Bc. Lenka VYHNÁNKOVÁ

Obor: ČJ - NJ

Název práce v českém jazyce: Syntax jako kritické místo ve výuce českého jazyka na 2. stupni ZŠ

Název práce v anglickém jazyce: Syntax as a Critical Part of the Czech Language Education at Upper Primary School

Vedoucí práce: doc. PhDr. Eva Hájková, CSc.

Oponent práce: PhDr. Eliška Doležalová, Ph.D.

Typ posudku: oponent práce

1 - HODNOCENÍ OBSAHU PRÁCE

	Kritérium	Hodnocení (A-D)
1.1	Adekvátnost stanovených cílů a volba metodologie	C
1.2	Relativní úplnost zpracované sekundární literatury	C
1.3	Porozumění zdrojům a schopnost pracovat s nimi	C
1.4	Volba vhodné techniky zpracování materiálu a její zvládnutí	C
1.5	Interpretace výsledků	C
1.6	Struktura práce, vyváženost jednotlivých částí	B
1.7	Logičnost výkladu	B
1.8	Přínos práce, dosažení cílů a validita závěrů	C

2 - HODNOCENÍ FORMÁLNÍCH NÁLEŽITOSTÍ PRÁCE

	Kritérium	Hodnocení (A-D)
2.1	Adekvátnost horizontálního členění textu	B
2.2	Funkčnost odkazů a poznámkového aparátu	B
2.3	Dodržení citační normy	B
2.4	Dodržení stylové normy	B
2.5	Dodržení morfologické normy a pravopisné kodifikace	B

3 - SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Předložená práce splňuje požadavky kladené na daný typ závěrečné kvalifikační práce ve studijním oboru *Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní školy a střední školy – český jazyk*.

Práce je v souladu se zásadami citační etiky.

Práci doporučuji k obhajobě.

Slovní komentář:

Pro předkládanou práci je charakteristické, že je především formulačně nejednoznačná. Zatímco samotný název práce zní „Syntax jako kritické místo ve výuce češtiny na 2. stupni ZŠ“, v abstraktu je uvedeno, že se práce zabývá kritickými místy ve výuce syntaxe na 2. stupni ZŠ. V praktické části se opět hovoří o syntaxi jako o kritickém místě ve výuce českého jazyka.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se autorka věnuje popisu syntaxe, RVP ZV a výuce syntaxe, vymezuje také termín „kritické místo“. Součástí teoretické části je i charakteristika vybraných učebnic (s ohledem na učivo skladby), která ovšem zůstává na povrchu. V praktické části se autorka zaměřila jednak na zjišťování postojů žáků k syntaktickému učivu, jednak na zjišťování postojů učitelů k syntaxi jako ke kritickému místu ve výuce češtiny. Ke zjištění bylo využito dotazníkové šetření, avšak v případě dotazníku pro žáky lze o jeho validitě značně pochybovat. Jedná se totiž o čtyři povšechné otázky (dvě uzavřené, dvě otevřené), pomineme-li otázky na pohlaví a věk. Dotazníky pro učitele jsou již obsahově i formulačně zdařilejší.

Autorka dále analyzovala syntaktické úlohy z testových úloh jednotné přijímací zkoušky, které byly zadány v letech 2015–2022. Tuto část hodnotím jako zdařilou a zjištění vnímám jako přínosná; škoda jen, že výsledky nejsou usouvztažněny s relevantními zdroji.

Jako potenciálně přínosnou hodnotím taktéž „analýzu žákovských prací z hlediska syntaktického“. Autorka shromáždila rozsáhlý materiál – analyzovala 186 slohových prací, avšak výsledná zjištění zajisté velkému úsilí bohužel neodpovídají. Jednak v metodologii není jasně vymezeno, které syntaktické aspekty budou sledovány, jednak nejsou zjištění konfrontována s žádnými jinými pracemi zabývajícími se analýzou syntaktické roviny.

Výhradu bych měla k využití zdrojů – uvedené zdroje jsou vzhledem k tématu DP nedostatečné. Především zde postrádám starší i aktuální odbornou literaturu a také jakoukoli reflexi tématu v dosavadních závěrečných (bakalářských i diplomových pracích).

Kromě několika pravopisných nedostatků se v práci rovněž vyskytuje řada formulačních nejasností – př. autorka píše o „analýze přijímacích zkoušek“, ačkoli analyzuje testové úlohy ze syntaxe.

I přes všechny výše uvedené připomínky považuji práci za dobrou, v určitých ohledech zdařilou a přínosnou a oceňuji zejména zjevné autorčino zaujetí pro téma.

4 - OTÁZKY A NÁMĚTY PRO OBHAJOBU

4.1	Pokud jde o problematiku didaktiky syntaxe (v kontextu současného pojetí výuky mateřského jazyka), postrádám v práci aktuální relevantní odborné zdroje. Prosím o jejich uvedení; zejména mám na mysli práce M. Šmejkalové či S. Štěpáníka aj.
4.2	Čím si vysvětlujete, že v odpovědích žáků 9. ročníku ohledně potřebnosti syntaxe „žádný respondent neuvedl jako důvod potřebnosti syntaxe přijímací zkoušky“?
4.3	Na s. 96 předkládáte tvrzení: „Přijímací zkoušky na střední školy negativně ovlivňují výuku v 9. ročníku...“. Dokládáte ho výsledky z dotazníkového šetření učitelů. Konfrontujte své výsledky s relevantními zdroji.
4.4	Pokud jde o redukci učiva (viz aktuálně probíhající revize RVP ZV), považujete ji za krok

správným směrem? Které syntaktické učivo byste případně navrhovala redukovat?
Argumentujte.

Datum: 15. května 2023

Podpis: